

دیوان عدالت اداری

تاریخ: 15 دی 1393

شماره دادنامه: 1775 الی 1763

موضوع رأی: تعیین عوارض بر قراردادهای پیمانکاری خلاف قانون است

بسم الله الرحمن الرحيم

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

ردیف کلاسه پرونده نام شاکی یا شکات طرف شکایت موضوع و مشخصات مصوبه مورد شکایت صفحه

- 1 92/887 شرکت پتروشیمی بیستون شورای شهر کرمانشاه ابطال مصوبه شورای شهر کرمانشاه در خصوص عوارض پیمانکاری
 - 2 92/395 شرکت فولاد مبارکه اصفهان شورای شهر مبارکه ابطال بخشی از مصوبه شماره 11/11/1391-4056/91 مبنی بر عوارض پیمانکاری
 - 3 92/993 شرکت نیکو پیمان سپاهان شورای شهر شاهین شهر ابطال کد 312 از تعرفه عوارض در خصوص پیمانکاری
 - 4 92/852 شرکت تام ایران خودرو شورای شهر کرمانشاه ابطال مصوبه سال 1391 در خصوص عوارض پیمانکاری
 - 5 90/591 سازمان بازرسی کل کشور شورای شهر اراک 1- ابطال تعرفه شماره 41 سال 1389 عوارض پیمانکاری
2- ابطال تعرفه شماره 37 سال 1390 عوارض پیمانکاری
 - 6 91/176 شرکت مخابرات استان مرکزی شورای شهر اراک ابطال تعرفه شماره 37 مصوب سیصدوهفتادومین جلسه شورای شهر اراک سال 1390
 - 7 91/216 شرکت مهندسی و ساختمان ماشین سازی اراک شورای شهر اراک ابطال تعرفه شماره 37 مصوب سیصدوهفتادومین جلسه شورای شهر اراک سال 1390
 - 8 91/57 شرکت مهندسی و ساختمان ماشین سازی اراک شورای شهر اراک ابطال تعرفه شماره 5 فصل 3 مندرج در دفترچه وصول عوارض سال 1391
 - 9 92/201 خانم سیما عرفانی شورای شهر شادگان ابطال ردیف 230 مصوبه شماره 553- 19/11/1391 مبنی بر عوارض پیمانکاری
 - 10 90/795 شرکت یکتا نگار آربین شورای شهر اراک ابطال تعرفه شماره 41 مبنی بر اخذ عوارض پیمانکاری
 - 11 92/99 شرکت معدنی و صنعتی گل گهر شورای شهر سیرجان ابطال ردیف 37 تعرفه عوارض سال 1387 و ابطال تکرار آن در سالهای 1388 الی 1391
 - 12 90/976 شرکت فولاد مبارکه اصفهان شورای شهر مبارکه 1- ابطال مصوبه شماره 17/6/1388-8040
2- ابطال مصوبه جلسه 10/11/1389
- گردش کار: خلاصه دادخواست شکات به قرار زیر است:
- 1- با عنایت به ماده یک قانون مالیات بر ارزش افزوده که بیان می دارد عرضه کالا و خدمات و همچنین واردات و صادرات آنها مشمول مقررات این قانون است و از طرفی در ماده 4 عرضه کالا را انتقال کالا از طریق هر نوع معامله است و همچنین ماده 5 ارائه خدمات را به استثناء موارد مندرج در فصل نهم، انجام خدمات برای غیر در قبال مابه ازاء می داند و طبق ماده 8 قانون یاد شده اشخاصی که به عرضه کالا و ارائه خدمات و واردات و صادرات کالا مبادرت می نمایند به عنوان مؤدی شناخته شده و مشمول مقررات این قانون خواهند بود.
 - 2- طبق مقررات ماده 16 قانون مذکور نرخ مالیات بر ارزش افزوده یک و نیم درصد است و در بند الف ماده 38 نرخ عوارض شهرداریها و

دهیارها در رابطه با کلیه کالا و خدمات را علاوه بر نرخ مالیات موضوع ماده 16 مشمول نرخ 5/1 درصد قرار داده شده است.

3- به موجب ماده 50 قانون برقراری هرگونه عوارض و سایر وجوه برای انواع کالاهای وارداتی و تولیدی و همچنین ارائه خدمات که در این قانون تکلیف مالیات و عوارض آنها معین شده است توسط شوراهای اسلامی و سایر مراجع ممنوع است.

4- طبق مقررات مذکور کلیه پیمانکاران اعم از عمرانی، اجرایی، فضای سبز، مشاوره ای، مطالعاتی، نگهداری، تامین نیروی انسانی و غیره مالیات و عوارض قراردادهای پیمانکاری را به سازمان امور مالیاتی پرداخت می کنند و در سالهای اخیر نرخ مالیات و عوارض بیشتر شده و جمعاً به 8 درصد می رسد که سهم شهرداریها چند برابر نیم درصد است.

5- مصوبات شوراهای اسلامی شهرها مبنی بر برقراری عوارض از قراردادهای پیمانکاری به میزان نیم درصد از مبلغ قراردادها برخلاف مقررات مذکور بوده و طبق تبصره ماده 50 قانون مذکور شوراهای اسلامی می توانند جهت وضع هر یک از عوارض محلی جدید که تکلیف آنها در این قانون مشخص نشده باشد تصویب و اعلام عمومی نمایند.

6- هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در آراء زیادی از جمله رأی شماره 550- 8/8/1391 برقراری عوارض پیمانکاری از قراردادهای پیمانکاری را توسط شوراهای اسلامی شهرها مغایر قانون مالیات بر ارزش افزوده و خارج از حدود اختیارات قانونی شوراهای تشخیص داده و این گونه مصوبات را ابطال کرده است.

شوراهای اسلامی طرف شکایت طی لوائح دفاعیه جداگانه ای به دلایل زیر مصوبات شوراهای را مطابق قانون و در حیطه اختیارات قانونی آنها اعلام کرده اند:

1- عوارض قراردادهای و فعالیت پیمانکاران به موجب تبصره ذیل بند 2 ماده 99 قانون شهرداری پیش بینی و تعیین شده است. این عوارض مشمول قراردادهایی است که محل اجرای آنها در حوزه شهری شهرداریها است. عوارض مذکور در شهرداریها مسبوق به سابقه تصویب و تایید است. با توجه به این که شهرداری مشمول ماده 4 تعرفه عوارض شهرداریهای کشور (از کلیه قراردادهای معاملات به استثنای معاملات املاک که طبق تصویب نامه جداگانه عوارض وضع شده نیم درصد عوارض وضع و به ترتیب زیر وصول می شود. هرگاه قرارداد و معاملات در محضر رسمی انجام شود وسیله دفترخانه و چنانچه قرارداد بین ادارات دولتی و مؤسسات و اشخاص منعقد شود وسیله کارفرما از پیمانکار یا فروشنده کالا اخذ و به شهرداری تحویل می شود) (بخشنامه شماره 22564- 6/6/1346) است که طی شماره 3771/ش- 8/6/1346 به تأیید وزارت کشور رسیده است. سپس در سال 1366 مورد تنفیذ نماینده ولی فقیه قرار گرفته و طی بند 2/381 تعرفه عوارض شهرداریها مصوب وزارت کشور به شهرداریها جهت اجرا ابلاغ شده است.

2- در قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب سال 1381 اشاره ای به عوارض پیمانکاری نشده و پیمانکاران را شامل نمی شود. لذا کمافی السابق عوارض نیم درصد قراردادهای و معاملات به قوت خود باقی است.

3- با توجه به تبصره 1 ماده 50 قانون مالیات بر ارزش افزوده، شوراهای اسلامی شهرها به جهت تغییر در نوع عوارض، عوارض نیم درصد را مصوب کرده با تصویب و تأیید مراجع ذی ربط به اجرا گذاشته شد. در قانون مالیات بر ارزش افزوده، عوارض و مالیات اخذ شده توسط فروشنده یا انجام دهنده خدمات پرداخت نمی شود بلکه توسط کارفرمای گیرنده خدمات یا خریدار پرداخت می شود و عوارض موضوع مصوبات شوراهای اسلامی شهر عوارضی است که پیمانکاران باید پرداخت کنند نه خریداران کالا یا خدمات.

4- جهت ایجاد رویه واحد در تعرفه عوارض محلی شهرهای سراسر کشور بر اساس وظیفه قانونی مقرر در تبصره 4 ماده 50 قانون مالیات بر ارزش افزوده مبنی بر مسؤلیت وزارت کشور بر نظارت بر اجرای قانون، اخیراً وزارت کشور مبادرت به تهیه تعرفه عوارض محلی یکنواخت کرده که عوارض قراردادهای پیمانکاری نیز در بند ششم از فصل سوم تحت عنوان عوارض بر خدمات پیمانکاری اعم از عمرانی، اجرایی، مشاوره ای، مطالعاتی، خدماتی بازرگانی، تجاری و غیره پیش بینی شده است که این اقدام وزارت کشور حاکی از صحیح و قانونی بودن مصوبه معترض عنه و واهی و بی اساس بودن دعوای مطروح است.

5- صدور آراء متعدد از ناحیه هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در موارد مشابه (تقاضای ابطال مصوبات مربوط به عوارض قراردادهای پیمانکاری) از جمله دادنامه های شماره 495- 9/7/1385 و 787-24/11/1385 و 1476- 12/12/1386 مؤید صحت مراتب فوق خواهد بود.

علی هذا با عنایت به توضیحات و مستندات قانونی ارائه شده و عدم منع قانونی بر وضع عوارض موصوف و پیشینه برقراری آن و این که هیچ گونه ایراد و اشکال قانونی بر مصوبات معترض به وارد نیست، تقاضای رسیدگی و صدور رأی شایسته دایر بر رد شکایات مورد استدعاست.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ یاد شده با حضور رؤسا، مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد. پس از بحث و بررسی، با اکثریت آراء به شرح آینده به صدور رأی مبادرت می کند.

رأی هیأت عمومی

به موجب ماده 50 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 17/2/1387، برقراری هر گونه عوارض و سایر وجوه برای انواع کالاهای وارداتی و تولیدی و همچنین ارائه خدمات که در این قانون تکلیف مالیات و عوارض آنها معین شده ممنوع است و مطابق بند الف ماده 38 قانون یاد شده، نرخ عوارض خدمات تعیین شده است. نظر به این که فعالیتهای پیمانکاری از مصادیق ارائه خدمات است و میزان عوارض آن نیز توسط قانونگذار تعیین شده است، بنابراین مصوبات مورد شکایت در قسمت تعیین عوارض بر قراردادهای پیمانکاری خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات شوراهای اسلامی شهر تشخیص داده می شود و به استناد بند 1 ماده 12 و ماده 88 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 ابطال می شود./

محمدجعفر منتظری

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

خیابان بهشت (ضلع جنوبی پارک شهر) دیوان عدالت اداری

این مطلب از سایت دیوان عدالت اداری چاپ شده است.
نشانی مطلب : <http://www.divan-edalat.ir/show.php?page=ahoshow&id=9709>